

AAMUN KOITTO

Karjalan hiippakunnan seurakuntien ja PSHV:n lehti

1 ♦ 7.2.2013 ♦ 8 €

HILJAISUUDEN VOIMA

☞ Suomen ortodoksinen kirkko 90-vuotta ☜

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa



8
Lieksan seurakunnan pääpyhäkkö, profeetta Elian kirkko vihittiin käyttöön vuonna 1960.



14
Jouni Laine elää "hiljaisessa" maailmassa.



4

Iso osa kristillisen tradition keskustelua keskittyy taisteluun "toista luontoa" ja sen pahoiksi koettuja taipumuksia vastaan.

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Timo Honkaselkä, pastori Johannes Hätinen, pastori Tuomas Järvelin, pastori Tuomas Kallonen ja toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 236, piispa.arseni@ort.fi Toimitussihteeri Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 040 501 9358, eiija.rasanen@ort.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki), Tuohus-myymälät (Valamo ja Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 25.3.2013 **Seuraavan numeron aineistopäivä** 20.2.2013 **Kannen kuva** Suomen Kuvapalvelu / Ismo Pekkarinen

4-5 Estä ja anna

–ajatuksia pyhän Efraim Syyrialaisen paastorukouksesta

6 Helmenkalastaja

Rukoilen hiljaa yössä

8-9 Pyhäkkömme

Pappismunkki Iljan perintö jatkuu Lieksassa

10-11 Lieksan seurakunta

-iloa pienistä asioista

12-13 Kasvokkain

Igumenia Mikaela, hiljaisuuden äiti

14-15 Jounin äänekäs ja hiljainen maailma

16-19 Uutisvaaka, Vieraskirja, Media

20-21 Kirjat, opetusta venäjäksi

22 PSHV :n sukkakampanjassa jymy-yllätystulos

23 Ilmoituksia

24 Isien opetuksia

iankaikkisesti

Hiljaisuuden voima

Jeesus on omalla esimerkillään opettanut meitä, kuinka meidän on aika ajoin hyvä vetäytyä hiljaisuuteen rukoilemaan ja ollaksemme kahden Jumalamme kanssa rukouksessa.

Useimmat luostarit on vuosisatojen varrella perustettu kaukasiin erämaihin ja paikkoihin, jotka ovat kaukana asutuskusien ja kaupunkien hälystä.

Hiljaisuutta tarvitaan silloin, kun halutaan syventyä rukoukseen. Erityisesti Jeesuksen rukousta ”Herra, Jeesus, Kristus, Jumalan Poika armahda minua syntistä”, on hyvä harjoittaa hiljaisuudessa. Hiljentymisen, monien ääniärsykkeiden poistaminen, vaatii meiltä joskus ponnistelua.

Maailmassa elävät ihmiset ovat tottuneet siihen, että koko ajan taustalla kuuluu mitä erilaisimpia ääniä. Radio, televisio ja erilaiset sähköiset laitteet tuottavat monenlaista taustamelua.

Luostareissa on useimmiten toisin. Luostareiden hiljaisuus ja rauha ovat käsinkosketeltavia. Jumalan pyhyydestä saa kosketuksen usein juuri hiljaisuuden kautta. Munkin ja nunnan parhaita hetkiä ovat monesti keljan hiljaisuudessa vietetyt rukoustuokiot Jeesuksen rukousta ikoninurkassa lukien.

Hiljaisuudessa joudumme kohtaamaan itsemme kaikkine heikkouksinemme. Se voi olla pelastuksemme alku. Jumala, ole minulle syntiselle armollinen.

Arkkimandriitta Sergei

Missä on hiljaista!

Luin joskus Nunna Kristodulin lastenkirjasta ”Pienet pyhiinvaeltajat” kuvauksen kahden lapsen kohtaamisesta. Siinä tulee hyvin esille suomalainen käsitys metsästä ja hiljaisuudesta. Yhdessä tarinan kohdassa pysähdyin aika pitkään ja pohdin. Kohta meni näin: ”Muistin, kuinka ukilla oli Suomessa ollut tapana metsäkävelyillä toistaa pientä runoa, jonka hän oli oppinut omalta äidiltään: ’Älä riko luonnon rauhaa, älä parjaa, älä pauhaa.’ ”

Hiljaisuus! Mikä sana! Kaupungissa ihmiset etsivät hiljaisuutta, etsivät rauhaa. Suomessa monet ihmiset lähtevät työpäivän jälkeen edes hetkeksi kävelemään metsässä. Metsä antaa sielulle rauhaa ja hiljaisuutta. Metsässä ihmiset käsittelevät päässään rauhallisesti päivän tapahtumia, sekä hyviä että huonoja.

Ihmisinä olemme erittäin väsyneitä ja stressaantuneita nykyelämän menosta ja kiireestä. Ihmisinä etsimme rauhaa pystyäksemme löytämään itsemme. Emmekö usein, jos on kova stressi, työssä ongelmia, ehkä perheenkin kanssa ongelmia, kaipaa rauhaa ja hiljaisuutta, jotta ajatuksemme selkenisivät?

Ehkäpä yllä kuvaamaani suomalaista tapaa voisi kutsua hesykasmiksi. Hesykasmi on kirkossa ollut liike, joka korosti Jeesuksen rukouksen merkitystä. Metropoliitta Kallistos Ware kirjoittaa kirjassaan ”Sisäinen valtakunta” että ”termi hesykasmi ja samaa sanajuurta oleva verbi tarkoittavat yksinäisyydessä erakkona elävää munkkia, yhteisöissä elävien vastakohtaa”. Eikö näin voisi luonnehtia myös meitä suomalaisia? Me tahtoisimme elää joskus yksinäisyydessämme, itsemme kanssa, yhteisön ulkopuolella.

Rauhan ja hiljaisuuden kaipaaminen ei ole aikaa, jolloin emme tee mitään. Rauha on aikaa, jolloin olemme henkisesti liikkeellä. Silloin me yritämme löytää oman itsemme.

Suuri Paasto alkaa. Suuren paaston tehtävä on antaa meille välineet löytää kaivattua sisäistä rauhaa.

Suuren paaston suuri salaisuus löytyy runsaasta jumalanpalveluksista. Suuren paaston aikana palveluksien määrä lisääntyy merkittävästi. Palvelukset ohjaavat meidät toistamaan voimakkaammin rukousta ”Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä”. Suuri paasto antaa meille viestin, että elämä ilman Kristusta ei ole tarkoituksenmukaista. Suuren paaston monipuolinen jumalapaalveluselämä johtaa ja ohjaa meidät suureen juhlaan, Suureen Pääsiäiseen.

– Valoisaa suurta paastoa kaikille!

Pastori Ioannis Lampropoulos



ESTÄ JA ANNA

- ajatuksia pyhän Efraim Syyrialaisen paastorukouksesta

Sanotaan, että tottumus on toinen luonto. Mietelmä ei ota kantaa tottumusten laatuun, vaan ilmaisee yleisen inhimillisen taipumuksen toimia totutulla tavalla.

Lausahdus voidaan nähdä kahdella tapaa. Tottumukset ja taipumukset voivat yhtäältä pitää yllä toivottua toimintaa. Tällöin tottumus vahvistaa hyväksi koettuja käytänteitä ja samalla suojaa ei-toivotuiksi koetuilta toimilta. Sennikkään toiston seurauksena tottumus on piintynyt syvälle mieleen ja ohjaa ihmistä hyvään.

Toisaalta mietelmä voidaan ymmärtää viittauksena huonojen tapojen orjuuteen. Kukapa ei olisi ollut tilanteessa, jossa tapa tai tottumus houkuttelee toimimaan vastoin parempaa etua. Eikä aina edes tarvitse toimiakaan sillä tekemättömyys toimii valian hyvin yhtä tehokkaana tottumuksena; ei ole ollut tapana antaa myönteistä palautetta lähimmilleni, enpä siis tee niin nytkään. Mietelmän taustalle voidaan sijoittaa myös erilaiset kemiallisista ja psykologisista syistä juontuvat henkiset ja fyysiset riippuvuudet.

Toisinaan tottumus tarjoaa mielelle mahdollisuuden karata omille teilleen. Toistuvan toiminnan äärellä keskittyminen helposti herpaantuu. Moni on työpäivän päätteeksi ihmetellyt, kuka ajoi auton kotipihaan, kun itsellä ei tutusta työmatkasta ole minkäänlaista muistikuvaa. Tämä pätee myös rukoukseen; näennäisen läsnäolevuuden puitteissa mieli harhautuu oman itsensä sopukoihin. Hajamielisellä

ajatusten sisäänpäin kiertymisellä ei valitettavasti ole paljoa tekemistä rukouksen kanssa. Papiston aika ajoin toistuva huuahdus, ”olkaamme vakaat”, muistuttaakin kirkossa olijoita keskittyneen läsnäolon hyveestä.

Tottumuksen luonto

Iso osa kristillisen tradition keskustelua keskittyy taisteluun mietelmässä mainittua ”toista luontoa” ja sen pahoiksi koettuja taipumuksia vastaan. Kyse ei niinkään ole yksittäisten tottumusten vastustamisesta – vaikka se sellaisena ilmenisikin – vaan syvemmin kamppailusta lankeemusperäistä olemista ja sille ominaisia taipumuksia, ”vanhaa Aadamia”, vastaan.

Vanhassa kansanviisaudessa ilmaistaan siis tiiviisti jotain olennaista kristillisestä syntikäsityksestä ja askeettisen kilvoittelun periaatteesta (ja käytännöstä tietenkin).

Paaston jumalanpalveluksissa kuultavassa Efraim Syyrialaisen rukouksessa mainitaan joukko ”toisen luonnon” mukaisia taipumuksia: laiskuus, velttous, vallanhimo, turhanpuhuminen ja läheisten tuomitseminen.

Lintulan sisar Kristoduli kiinnitti pari vuotta sitten huomiota rukouksen epätarkkaan suomennokeeseen. Kreikkalaisessa alkutekstissä ei oikeastaan puhuta velttoudesta vaan pahansuovasta uteliaisuudesta

(ks. periergia, joka tarkoittaa innokasta toisten ihmisten asioiden parissa puuhailua). Kristoduli kirjoittaa: ”Uteliaisuus johdtaa juoruiluun, tuomitsemiseen, mielenhaajannukseen. Utelias myös kärsii kovasti, jos hän ei saa tietoonsa kaikkea mahdollista ja tuntee tulevaisuuden syrjäytetyksi.”

Tämän lehden lukijoissa tuskin on yhtäkään, jolle pyhän Efraimin rukouksessa mainitut pahat taipumukset (halu puuttua toisten ihmisten asioihin mukaan luettuna!) olisivat tuttuja vain kyseisen rukouksen tekstistä.

Kristillisen jumalanpalveluksen hieno piirre onkin samaistumisen helppous. Jokaiselle tarjoutuu riittävästi, toisinaan jopa kipeän runsaasti, omakohtaista tarttumapintaa Jumalasta ja lähimmäisistä vieraantuneeseen ihmisyyteen, josta veisuissa ja muussa liturgisessa opetuksessa puhutaan. Tavoitteena on syvemmin jumalanpalveluksen todellisuuteen osallistuen etäännyttävä siinä kuvaillusta lankeemustodellisuudesta ja sen sijaan edetä omakohtaiseen lunastustodellisuuden osallisuuteen.

Paheista pois, hyveissä vahvana

Efraim Syyrialaisen rukouksen sanoissa hengellisen kasvun prosessi on ilmaistu voimakkaissa, pahoista taipumuksista erottautumista pyytävissä anomuksissa: Herra, estä! Anna minun nähdä rikokseni! Anna

Jumalanpalvelus -samaistumisen helppous



etten tuomitsisi! Lisäksi anomuksen kohteina on joukko hyveitä (puhtaus, nöyryys, kärsivällisyys ja rakkaus), joita pyydetään samoin voimakkaasti Jumalan puoleen kääntyen: Anna!

Rukousta lausuva ihminen on Jumalan puoleen kääntyessään aktiivinen toimija, mutta oman pelastuksensa suhteen hän on sitä vain rajallisesti. Rukouksen sanoissa tuleekin selvästi ilmi että pelastuksen todellisuus tulee ihmisen osallistuttavaksi Jumalan toiminnan seurauksena: Jumala estää pahojen taipumusten etenemisen ja antaa hyveissä enenemisen.

Sama ajatus ilmaistaan jumalanpalveluksissa toistuvasti muodossa: ”Puolusta, pelasta, armahda ja varjele meitä, Jumala, sinun armollasi.” Sitä omakohtaisempi

tämä anomus on, mitä selkeämmin siihen pystyy yhdistämään oman todellisen elämäntilanteensa.

Oivana esimerkkinä toimii edellä mainittu taipumus uteliaisuuteen, jota vastaan kilvoittelemisesta sisar Kristoduli kirjoittaa: ”Voi harjoitella sitä, että rajoittuu omiin asioihinsa, ja hillitsee kielensä, kun sille nousee toisten asioita utelevia kysymyksiä. Uteliaisuudesta vapautuminen on elinehto sisäisen rauhan saamiseksi.”

Kehon kieli

Jumalan puoleen kääntymisen ajatus ilmenee kauniisti Efraimin rukousta rytmittävässä maahankumarruksissa. Niissä myös ilmenee kristillisen jumalanpalveluksen toinen puhutteleva piirre: keholliset

ilmaukset tekevät rukouksen konkreettisesti todeksi ihmisessä itsessään. Ihmisen kehon ilmaukset ovat kristillisen jumalanpalveluksen äidinkieltä. Missä muualla rukous todentuu tai tapahtuu kuin ihmisessä itsessään?

Aidoimmillaan rukous koskettaa ihmisen psykofyysistä kokonaisuutta tavalla, jossa ihminen kokee itsensä kokonaiseksi rukouksessa ilmaistussa olemisessa, yhteydessä ja ojentautumisessa. Jokainen aidon katumuksen vallassa maahankumarruksia tehnyt, tietää miten kehon antautuminen rukoukseen tukee ”sydämen polvien notkistamista”

Pekka Metso

Rukoilen hiljaa yössä

Elämä ympärillämme on kiireistä ja meluisaa. Olemme mukana elämän karusellissa, jota on mahdoton pysäyttää. Kaikki vilisee silmiemme edessä kuin nopeutetussa elokuvassa.

Elämässä tuntuu välillä siltä, että on paettava kauas voidakseen olla hetki hiljaisuudessa. Tuntuu oudolta paeta elämän ääniä. Rauhan ja hiljaisuuden etsimistä on kuitenkin tullut muotiasia. Erilaiset retriitit tarjoavat maksullista ja ohjelmoitua hiljaisuutta. Väitän, että tämä suuntaus ei ole kovin aito. Hiljaisuus on kaikkialla, mutta me olemme unohtaneet miten sitä käytetään. Muistan elävästi rakkaan mummoni, joka halutessaan ottaa päivän unet hääti kaikki lapset ja muut meluajat ulos. Tuo päivälevon paikka oli niin tärkeä, ettei sitä kukaan tahallaan rikkonut. Pitäisiköhän meidän tämänkin ajan ihmisten alkaa viettää siestää? Siinä voi piillä suuri viisaus! Hiljaisuus ei ole pelkästään ruumiin lepoa. Tärkeintä on katkaista kiire. Joku haluaa rauhoittaa mielensä kuuntelemalla musiikkia, toiselle kävely luonnossa tuo levon kiireen keskelle. Paikka ei ratkaise, vaan tärkeintä on pysähtyä ja olla hetki hiljaa. Silloin voimme oppia jotain tärkeää. Voimme oppia kuuntelemaan omaa sisäistä ääntämme. Kuulemme kenties lausumattomia sanoja, omia toiveitamme, joskus tuskaisiakin huokauksia. Vie itsesi usein matkalle omaan sisimpääsi ja anna hetken hoitaa.



Mummon mökki kauniina, mutta kaukaisena muistona siintää muistissani. Silloin ymmärrän, että hiljaisuus on enemmän kuin äänten loppuminen. Täysin hiljaisista olotilaa on mahdoton saavuttaa. Avaruudessaakin on taustaanänsä, mutta hiljaisuutta voimme silti tavoitella. Ken sen tavoittaa on löytänyt kallisarvoisen hel-

men. Kaikki kiire päättyy joskus. Elämämme taitekohdat ovat pysähtymisen paikkoja. Ne tulevat kaikkien meidän osaksemme omalla ajallaan. Lapset kasvavat ja lähtevät pois kotoa. Työrupeama on takana ja eläkepäivät koittavat. Lomakin on joka vuosi, mutta sitten on asioita joiden ääreen meidän on pakko pysähtyä. Avioero, läheisen kuolema tai sairaus ovat elämän tuskallisia tosiasioita, joissa totuttu elämänrytmi muuttuu. Yhtäkkiä kiire on poissa – on vain hiljaisuus. Hiljaisuus, jota et vielä osan-



MARI VAINIO

nut odottaa. Olisit halunnut aikaa pysähtyä omaan tahtiisi, hiljentää pikkuhiljaa. Äkkipysähdys sattuu aina. Olisit kenties itse halunnut hakeutua hiljaisuuteen, omin ehdoin, kerätä voimaa ja rohkeutta.



Hiljaisuus pakottaa sinut kuuntelemaan sydämesi ääntä. Ulkoiset ja sisäiset äänet alkavat erottua ja elämän monimuotoisuus paljastuu pala palalta. Lopulta huomaat olevasi kaunis osa suurta mosaiikkia. Huomaat lopultakin miten paljon epäoleellista elämässä on, itse luotua tarpeetonta painolastia. Anna sen mennä ja tee tilaa uudelle.



Hiljaisessa rukouksessa kenties keskellä pimeintä yötä, kohtaamme myös Luojamme. Hiljaa mielessä luettu rukoushuokaus rauhoittaa mielen ja eheyttää suhteemme Jumalaamme. Särkynyt ja väsynyt sielu kohtaa ikuisen Rakkauden. Huulet eivät liiku, sydänkin on mykkä. Hiljaa yössä lausuttu rukous avaa uuden tien avoimuuteen ja rakkauteen, tien jolla jaksamme taas kohdata lähimmäisemme ja itsemme. Hiljaisessa rukouksessa murtunut minuutemme eheytyy Jumalan avulla. Hiljaisuus on lopultakin tarkoitettu jaettavaksi, kuten kaikki hyvä tässä elämässä. Hiljaa lausutut sanat, toiveet ja pyynnöt tulevat kuulluiksi. Ne ovat Jumalan tiedossa jo ennen kuin ne on lausuttu. Jumalan suuri salaisuus on sanojen ulottumattomissa. Hiljaisuudessa soi ikuisuuden ääni – täynnä harmoniaa ja rakkautta.

Pappismunkki Johannes



Pohdintaa paastosta

Paastoon kuuluu pyrkimys turhan poistamiseen. Paastoaika luo mahdollisuuden keskittyä olennaiseen.

Kun sanomalehdessä sattuu silmiin sana paasto niin useimmiten se liittyy johonkin elimistön puhdistustapaan tai laihtumiseen. Termin syvempi ja todellinen merkitys on valmistautuminen johonkin tärkeään tapahtumaan.

Kirkkokalenteriin on merkitty paastopäivät. Kuinkahan moni Suomen vähemmistökirjon jäsenistä noudattaa niitä kirjaimellisesti koko vaaditun ajan? Esimerkiksi Kreikassa tämä on huomattavasti helpompaa. Kirkon asema on aivan toinen ja perinteen voima kantaa mukanaan.

Miten ruokapaasto onnistuu maailmassa – luostarin vastakohtana – vaikkapa lapsiperheen arjessa? Kai hyvällä tahdolla ja vaivaa nähden jotenkin, mutta varmasti säännöistä joustuen, maalaisjärkeä käyttäen. Ja välillä säännöt unohtuvatkin.

Mutta yhtä lailla paastoon kuuluu pyr-

kimys turhan puuhailun karsimiseen ja hiljaisuuteen. Valinta sen välillä mikä on todella tärkeää, mikä ylimääräistä tai turhaa. Yhdessäolo perheen kanssa, ystävien muistaminen, todellinen läsnäolo muiden kohtaamisessa. Ei se aina vaadi sanojakaan. Kuuntelemallakin voi puhua.

Nettipaasto on yksi mahdollisuus. On ylen helppoa jäädä koneen ääreen vaeltamaan bittimaailman houkuttelevia sivukatuja. Televisiota voi katsoa harkiten, ei vain vajota sohvalle kuvaruudun eteen tuli sieltä mitä tahansa. Kumpikin on pakoa tyhjäksi koetun arjen todellisuudesta.

Ponnistelu kohti sisäistä hiljaisuutta on tärkeää. Sen tajuaa esimerkiksi, kun ei tahdo saada unta. Kaikenlaiset mielikuvat pulpahtelevat tietoisuuden pintaan kuin häiritsevät valomerkit. Paastoaika on mahdollisuus raivata turhuutta pois, yrittää keskittyä olennaiseen. Luulen, että tie

sisäiseen hiljaisuuteen on pitkä ja vaikea, mutta jossakin odottaa tynni ranta.

Minusta Efraim Syyrialaisen paastorukous on yksi tärkeimmistä teksteistä, kattava ja täydellisen ajaton. Kolmessa kappaleessa tiivistyy sekä uskon että paaston olemus.

Kiusauksina ovat jatkuvasti laiskuus, velttous, vallanhimo ja turhanpuhuminen. Niiden sijaan tarvitaan sielun puhtautta, nöyryyttä, kärsivällisyyttä ja rakkautta. Ihmisen on tajuttava omat rikkomuksensa sen sijaan että tuomitsisi lähimmäisiään. Kaikkea tätä rukoillaan elämän valtiaalta.

Rukouksesta aistii kuinka se on kypsytetty koettelemusten ja kilvoittelun paineessa. Tämä on niin puhtaaksi hiottu ihmisen huuto ylöspäin, että se sopii jokaiseen päivään, ei vain paastoaikoihin.

Leena Orro



LIEKSAN PROFEETTA ELIAN KIRKKO

ARI SAVINAINEN

Pappismunkki Iljan perintö jatkuu Lieksassa. Seurakunnan pääpyhäkkö, profeetta Elia kirkko vihittiin käyttöön vuonna 1960.

Varhainen lieksalaisasutus tuli paikkakunnalle eräretkien yhteydessä 1400-luvun alkupuolella ja 1323 solmittu Pähkinäsaaren rauha jakoi Suomen ensi kerran kahtia. Tässä jaossa Lieksa jäi itäpuolelle Novgorodin vaikutuspiiriin. Paikkakunnan nimityksessä näkyy tänäkin päivänä itäinen vaikutus. Mainittakoon vaikka Miikkulanvaara, Pokronlampi, Äijänpäivä, Sittalampi, Keljänpuro.

Kirkon vaikutus tehostui 1534, kun Novgorodin arkkipiispa Makari kiinnitti huomiota pohjoisten alueitten kirkolliseen

tietoisuuteen. Asiaa korjaamaan lähetettiin pappismunkki Ilja, joka seurueineen hävitti pakanallisia uhripaikkkoja, kastoi ja opetti. Matkoja paikkakunnalle hän teki ainakin kahtena kesänä ja muistona tästä, Lieksanjoen toisen puolen rantaa kutsutaan tänäkin päivänä Iljanniemeeksi. Väestön ortodoksinen identiteetti vahvistui, kun paikkakunnalla oli ortodoksinen pappilakin.

Stolbovan rauha 1617 merkitsi paikallisille asukkaille vaikeita aikoja, kun Ruotsi valtasi alueen. Painostuksen ja ahdistellun seurauksena jo vuosien 1627 ja 1635

välisenä aikana 40 perhettä 60:stä muutti itärajan taakse aina Tveriin asti. 1700-luvulla oli alkuperäisiä ortodokseja alle kymmenessä talossa.

Mielenkiintoinen yksityiskohta on se, että ilmeisesti 1850-luvulla oli jo luterilaisessa kirkkopuistossa pieni tsasouna. Sen historia on hämärän peitossa, mutta kun muistetaan, että kirkkopuistokin oli alunperin ortodoksinen hautausmaa, ei liene ihme, että tsasouna on toiminut jonkinlaisena keskuksena harvoille ortodokseille. Viimeiset ortodoksien haudat puistossa ovat 1900-luvun alusta.

Ikonostaasin ikonit on maalattu metallilevyille ja ne on siirretty Lieksaan Hämeenlinnan vanhasta sotilaskirkosta.

Uutta itäistä kulttuuria

1800-1900 lukujen taitteessa paikkakunta sai repolalaisten laukkukauppiaiden myötä uutta itäistä kulttuuria ja Tarton rauhan suljettua rajat lopullisesti 1921, Lieksaan tuli suorastaan pakolaisaalto. Heidän perintönään on v.1937 Pyhälle Hengelle pyhitetty rukoushuone, joka toimii nykyisin seurakuntasalina.

Toinen suuri pakolaisaalto tuli viime sotien jälkeen, kun erityisesti Suojärveltä, mutta myös muualta rajapitäjistä muutti evakkoja Lieksaan. Ortodoksien lukumäärä nousi yli kahden tuhannen. Valtion toimesta perustettiin myös Lieksan ortodoksinen seurakunta vuonna 1950 mutta varsinaisesti uutta kirkkoa suunnitelmiin ei sisällynyt, koska katsottiin, että repolalaisten rakentama tsasouna olisi riittävä.

Elian kirkko

Kun seurakunnan kirkkoherraksi tuli 1956 isä Olavi Tajakka hän ryhtyi tarmokkaasti ajamaan uuden kirkon rakentamista. Hän teki monet matkat Helsinkiin asian tiimoilta. Lopulta lupa heltisikin viimeisenä jälleenrakennuskirkkona. Kirkko vihittiin 1960 profeetta Elian eli Iljan kunniaksi. Sen suunnitteli arkkitehti Selim Savonius. Kirkko on ulkoiselta asultaan näihin aikoihin rakennetuista kirkkoista vaatimattomin, mutta sisäpuolelta se on aikojen saatossa saatu suhteellisen kauniiksi. Ylivoimaisena helmenä ovat Laatokan Valamon Nikolskin skiitan 1850- luvulla veistetyt pyhät ovet. Ne saatiin muutama vuosi sitten loistokaaseen asuun, kun kultaajamestari Raimo Snellman onnistui kunnostuksessaan ja kultauksessaan.

Ikonostaasin ikonit on metallilevyille maalattu ja ne on siirretty Hämeenlinnan vanhasta sotilaskirkosta. Vasemmalla kirkon etuosassa kiottassa on eräs kirkon arvokkaimmista ikoneista, Tihvinäläinen Jumalanäidin ikoni. Se sijaitsi vanhassa



Ikonostaasin pyhät ovet ovat Laatokan Valamon Nikolskin skiitasta vuodelta 1850.

kirkkopuiston tsasounassa. Kylmä ja kosteus olivat sen turmelleet pahoin. Silloinen kirkkoherra Olavi Tajakka näki ikonin todellisen arvon ja se toimitettiin Valamon konservointilaitokselle. Ikoni ajoitettiin 1750-luvulle. Konservointi onnistui erinomaisesti ja nyt se muistuttaa kirkkokansaa rukouksen tärkeydestä ja palavuudesta.

Mistä ja milloin ikoni on hankittu vanhaan tsasounaan on hämärän peitossa. Arvellaan, että repolalaiset kauppiat olisivat ikonin hankkineet 1800-luvun loppupuolella. Sivuseinän suuret venäläisiä esipaimenia esittävät ikonit saatiin kirkon keskusvarastosta. Ne ovat peräisin Laatokan Valamon Kaikkien pyhien skiitan yläkirkosta ja maineikkaan pietarilaisen Pešehonovin ikonimaalaamon työtä 1800-luvun puolivälistä. Lisäksi paikalliset ikonimaalarit ovat Marjatta Riissasen ohjauksessa maalanneet varhaisen kirkon pyhiä ja Karjalan kilvoittelijoita. Muutama vuosi sitten on maalarien viimeisenä työnä asetettu alttarin ylimpään osaan Kristuksen ikoni. Toisena alttarin pääikonina on Jumalanäiti Ennusmerkki. Kirkko on saanut myös arvokkaita ehtoollis- ja sakraaliesineitä.



Alttarin toisena pääikonina on Jumalanäiti Ennusmerkki.

Osa niistä on peräisin Laatokan Valamosta ja ne saatiin kirkon keskusvarastosta jälleenrakennuksen aikoihin.

Ylistys kirkossa kaikukoon

Seurakunnan jäsenmäärä on nyt pudonnut alle 700 ja on maamme on toiseksi pienin. Isä Olavi Tajakka toimi seurakunnan esimiehenä aina vuoteen 1993, jolloin hän jäi eläkkeelle. Hänen jälkeensä seurakuntaa ovat luotsanneet isät Jari Jolkkonen lähes 10 vuotta, Iivo Suvanto vuoden, Kosti Heikkinen 5 vuotta ja Lars Ahlbäck pari vuotta. Nykyisin kirkkoherrana toimii Tommi Kallinen. Kuitenkin se uskollinen ja aktiivi seurakuntalaisten joukko toivoo, että pappi ja kanttori pystyttäisiin pitämään toimessaan ja että nekin seurakunnan jäsenet, joita ei kirkon elämässä näy, löytäisivät oman uskonsa identiteetin ja tulisivat mukaan seurakunnan toimintaan. Vain uuden sukupolven mukaantulo takaa sen, että profeetta Elian kirkossa kaikuu edelleen ylistys ja kiitos kaikkivaltaalle Kuninkaallemme.

Rovasti Leevi Saatsi

Lieksan seurakunta

- iloa pienistä asioista

Lieksan seurakunta on maamme toiseksi pienin. Jäsenmäärä on n. 680 seurakuntalaista. Seurakunnan koko luo toiminnalle omat ongelmansa – mutta myös ilonsa.

Kirkkoherra Tommi Kallinen iloitsi tiiviistä yhteisöstään.

– Tunnen hyvin monet seurakuntamme jäsenet. Asiat hoiduvat suurempaan seurakuntaan nähden nopeammalla aikataululla ja monet tapahtumat voidaan järjestää pienellä ”varoitussajalla”. Pienenä seurakuntana osaamme myös iloita pienistä asioista, sanoo isä Tommi.

Jäsenistön vanhuspainotteinen ikäkauma luo kuitenkin omat ongelmansa. Muun toiminnan ohella seurakunnan neljä pyhäkköä vaativat osansa. Veroja maksavien ryhmä on pienekkö ja jo nyt seurakunnan talous ei pysyisi kunnossa ilman kirkkokunnalta tulevaa huomattavaa avustusta. Säästötoimet on nyt isä Tommin mukaan vedetty aikalailla ”tappiin”, eli oikeastaan ei ole enää mitään mistä voisi säästää. Sen vuoksi on yritettävä miettiä muita ratkaisuja, lähinnä jonkinlaista yhteistoimintaa jonkin toisen naapuriseurakunnan kanssa.

Isä Tommi kuitenkin korostaa sitä, ettei seurakunta halua liittyä toiseen mikäli se menettää kaiken itsenäisyytensä.

– Ainakin jumalanpalvelukset on saatava säilymään Lieksassa. Tämä on seurakunnan kanta tulevaisuuteen katsottaessa.

Samasta asiasta muistuttaa myös mm. valtuustossa, neuvostossa ja lähetystoimi-

kunnassa toimiva seurakuntalainen Eija Mäkkeli:

– Meidän seurakuntalaisten ei pidä ajatella, että Lieksan seurakunta katoaisi, koska seurakunnan muodostamme me jäsenet. Kun meillä on kirkko, pappi ja kanttori, kirkollinen elämä säilyy ja aktiivisten seurakuntalaisten voimin toimivat myös erilaiset toimintapiirit ja talkootyöt. Haasteisiin kannattaa vain suhtautua positiivisin ja avoimin mielin.

Vapaaehtoistyön arvo

Isä Tommi kannustaa vapaaehtoistyöhön.

– Lieksassa se toimii hyvin jo nyt, mutta yhä kasvavasta yhteisöllisestä toiminnasta hyötyvät kaikki, itse vapaaehtoistyöntekijät ja seurakunta. Seurakunnan muodostaa yhteisestä maljasta osallistuvat henkilöt.

– Pappi ja kanttori eivät ehdi omassa toimessaan tarttua kaikkeen, joten on hienoa jos vetovastuuta löytyy myös seurakuntalaisten puolelta. Asioihin ei ehdi paneutua tarpeeksi, jos kaikki on myös itse järjestettävä.

Tästä esimerkkinä myös Asko Jaskasen isännöitsijän luottamustoimi. Asko liittyi ortodoksiseen kirkkoon viisi vuotta sitten ja on nyt löytänyt siitä oman hengellisen

KUVAT: KIRSI JASKANEN



Lontsinniemen praasniekan vigilia kesällä 2012.



Kirsi, Asko Jaskanen ja poika Nuutti.

kotinsa.

– Vaimoni Kirsin jo kotoa kantanut perintö soi kasvualustan myös omalle tieleni kohti ortodoksista traditiota.

Kirsi on mukana mm. kirkkokuorossa ja lähetystoimikunnassa sekä tuuraa välillä kanttoria viraston työssä. Pieni 5-vuotias poika puuhailee lasten kerhossa.

Yhteisöllisyyttä korostaa myös isä Tommi.

– Me tämän ajan ihmiset olemme liiaksi kasvaneet erillemme toisistamme. Emme tarvitse tai jopa emme kaipaa toisia ennen kuin hädän hetkellä.

Hänen mukaansa seurakunnan tulisi olla paikka, kuin toinen koti, jonne jokainen



Veneristisaatto rantautuu seurakunnan kesäpaikkaan Rantakalliolle. Ristisaatto toteutettiin Iljan praasnien yhteydessä kesällä 2009.



JARI MÄKKELI

Eija Mäkkeli ja perheen 6-vuotias nuorimmainen, Eveliina.

voi tuoda omat ilonsa ja surunsa kaikkien jaettavaksi.

– Eivät syntymäpäivät tunnu juhliilta, jos siellä ei ole ketään vierasta juhlimassa.

Seurakunnan tulee kulkea ihmisen rinnalla kohdusta hautaan eli syntymästä kuolemaan. Seurakunnan tulisi olla aina ja kaikissa ihmisen iloissa ja suruissa mukana kantamassa elämää yhteisesti eteenpäin.

– Seurakunnassa me emme ole yksin

vaan yhteisö. Emme voi koskaan sanoa, että minä pelastun vaan meidän tulisi sanoa, että me pelastumme, toistemme iloja ja suruja kantaen.

Muutos on mahdollisuus

Isä Tommi muistuttaa siitä kuinka muutos on aina myös mahdollisuus ja sellaisena se tuleekin ottaa vastaan. Lieksalaisten on hyvä muistaa, että he eivät ”paini” yksin tämän kaltaisten asioiden kanssa.

Avoimeen ajatteluun kannustavat myös Eija, Asko ja Kirsi. Kirsi ja Eija muistavat molemmat oman nuoruutensa, jolloin seurakuntaelämä jäi muun elämän jalkoihin. Nuoret kuitenkin kantavat Kirkkoa tulevaisuuteen ja näin heidän osallistumisensa seurakuntaelämään olisi ensiarvoisen tärkeää.

– Meillä ortodoksinuorten ja lasten vanhemmilla sekä heidän opettajillaan olisi hyvä olla rohkeutta ja aktiivisuutta viedä nuorta polvea Kirkon pariin. Kirkko ja uskonto ei saisi olla outo ja hämmennystä herättävä asia vaan rauhaa ja levollisuutta tuova osa arjen elämää, sanoo Eija, jonka oma usko pohjaa mummolassa lapsena

opittuun ortodoksisuuteen.

Kaikki kolme kutsuvat ihmisiä seurakunnan toimintaan mukaan. Oletpa ortodoksi, jolle Kirkon elämä on syystä tai toisesta jäänyt taka-alalle tai olet muuten ortodoksisuudesta kiinnostunut lähimäinen, kirkon ovet ovat aina avoinna yhteiseen toimintaan.

Seurakunta, kuin toinen koti.

Kirsi muistuttaakin siitä kuinka seurakunnasta löytyy tehtävää kaikille. Jokainen voi antaa omat taitonsa seurakunnan yhteiseksi hyväksi. Asioihin on hyvä vain

suhtautua avoimin, uusin mielin.

Myös isä Tommi muistuttaa muutoksen mahdollisuudesta.

– Se, että aktiivisesti teemme asioita on merkki elävästä muutoksesta. Suuren paaston alkaessa puhumme useasti mielenmuutoksesta katumuksen sakramentin kohdalla. Tätä mielenmuutosta me tarvitsemme koko seurakunta-ajattelussa.

– Toivotan teille kaikille voimia suuren paaston matkalle kohti ylösnousemisen riemua. Rukoilkaa toistenne puolesta.

Mari Vainio

Hiljaisuuden äiti

Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostari on kaikkien muiden luostarien tapaan hiljentymisen paikka.

Joulukuun lopun torstaiamuna luostarissa on hiljaista aivan konkreettisesti. Vasta sataneeseen lumeen ei ole jäänyt askelten jälkiä. Missään ei näy liikettä.

Igumenia Mikaela ottaa minut vastaan luostarin kirkon aulassa. Hän katsoo suoraan silmiin, hieman tutkivasti. Emme tunne toisiamme. Olemme puhuneet vain puhelimesta sopiessamme haastattelusta.

Sovimme, että tulen Lintulaan heti joulun jälkeen. Ennen joulua äiti igumenian päivät olivat täysiä. Jouluun on valmistauduttava, niin hengellisestikin kuin muutenkin.

Luostarin kynttilätehtaassa tarvitaan osaavia käsiä. Tehdas oli pitkään nunna Mikaelan vastuulla. Lokakuun 1. päivästä lähtien tehtaan niin kuin muunkin luostarin toiminnan ohjaksissa on ollut igumenia Mikaela.

Äiti igumenia esittelee luostarin kirkkoa. Jo äänestä kuulee, että kirkko on hänelle rakas paikka.

–Mutta emme me luostarissa kaiken aikaa ole kirkossa tai rukoilemassa. Me teemme myös työtä. Tai pitäisi oikeastaan sanoa, että työ kuuluu rukoukseen. Ruumistakin on harjaannutettava, hän sanoo.

Siksi luostari ei hänen mukaansa olekaan paikka, jonne tullaan pakoon, kun oma työ jossakin muualla ei yhtäkkiä huvitakaan. Pitää olla kutsumus luostarielämään. Sellaiseen kypsyminen kestää usein kauan, vuosia tai joskus jopa vuosikymmeniä.



Igumenia Mikaela siunattiin uuteen tehtäväänsä Jumalanäidin suojeluksen juhlanä.

Eväät kotoa

Vaasassa korpiselkäläisen evakkoperheen tyttäreksi vuonna 1945 syntynyt Unelma Röpelinen tuli itse luostariin 26 vuotta sitten. Sitä ennen hän ehti opiskella opettajaksi. Hän opetti lapsia ensin Savossa ja viimeksi Lappeenrannassa.

Äiti igumenian juuret ovat Karjalassa, mutta myös Sonkajärvellä Ylä-Savossa, jonne Röpelinisen perhe evakkotaipaleen päätteeksi asettui asumaan.

Lieneekö sattumaa, että Ylä-Savossa on

kasvanut muitakin ortodoksisen kirkon nykyisiä vaikuttajia. Arkkipiispa Leo varttui Pielavedellä, metropoliitta Panteleimon Vieremällä ja piispa Arseni Lapinlahdella.

Oma koti oli tärkeä pienen Unelman hengelliselle kasvulle. Uskoa ei tuputettu, sitä elettiin todeksi arkisessa elämässä.

–Mamma rukoili ikonin edessä aamulla ja illalla. Eihän minua pakottanut seisoamaan. Minä istuin käsi poskella ja katseilin, hän kertoo.

Yläsavolaiset kunnat asuttivat evakko-

perheitä. Rajakarjalaisista evakoista suuri osa oli ortodokseja. Yhteydenpito oli tiivistä myös hengellisissä asioissa.

Äiti igumenia muistelee Tiistaiseuroja, joiden toimintaan hänen lapsuudessaan ottivat osaa kokonaiset perheet. Mukana olivat vanhukset, parhaassa työiässä olleet aikuiset, mutta myös lapset. Usein paikalla oli myös pappi.

–Erityisesti minä muistan lämmöllä Iisalmen seurakunnan entistä kirkkoherraa, rovasti Olavi Petsaloa. Hän oli huumorintajuinen pappi, josta kaikki pitivät.

Päätös sairastuvuoteella

Päätöksen lähteä luostariin opettaja Unelma Röpelin teki sairastuvuoteella.

–Halusin kuitenkin ennen luostariin menoa hoitaa vanhaa isääni. Ajattelin, että luostarista käsin se ei onnistu.

Lintulasta tulikin hänen kotinsa vasta kymmenen vuotta sairastuvuoteella tehdyn päätöksen jälkeen. Siitä on nyt kulunut yli neljännesvuosisata.

–Se oli Jumalan tahto. Ei ihminen itse voi elämäänsä niin tarkasti suunnitella.

Ortodoksisissa luostareissa on tavallista, että uusilla munkeilla ja nunnilla on ohjaaja, hengellisesti heitä kokeneempi ja viisaampi, joka auttaa ja tarvittaessa ohjaa. Pienissä luostareissa se ei kuitenkaan aina ole mahdollista.

Äiti igumenian mielestä oli hyvä asia, että hänestä tuli luostarin johtajana vuoteen 1999 saakka toimineen Antoninan hoitaja tämän sairastaessa viimeiset vuotensa.

–Ne olivat raskaita vuosia, mutta ne opettivat minua ja kiinnittivät vahvemmin luostarielämään. Kirjoja lukemalla ei opi kaikkea. Minä olen kiitollinen.

Punaiset kynttilät

Viime kesä oli silloin luostarin varajohdajana toimineelle nunna Mikaelalle vaikea. Hän ajoi autoa, joka Liperissä joutui onnettomuuteen. Mukana ollut igumenia Marina loukkaantui vakavasti ja kuoli saamiinsa vammoihin.

Onnettomuuden aiheutti toisen auton kuljettaja, mutta äiti igumenia kertoo, että onnettomuus painaa hänen mieltään edelleen.



Igumenia Mikaela esittelee luostarin kirkkoa.

–Se on murheen risti, jota kannan lopuelämäni. Onneksi ihmisten esirukoukset ovat auttaneet ja hälventäneet syällisyydentunnetta.

Kenestä uusi igumenia Marinan jälkeen? Sisarten katseet kääntyivät oitis Mikaelaan. Hän itse kieltäytyi ensin, mutta taipui lopulta yksimielisten sisarten tahtoon. Arkkipiispa Leo siunasi hänet luostarin johtajaksi Jumalanäidin suojeluksen juhlanä, jota vietetään lokakuun 1. päivänä.

Hellevi Matihaltin Analogi-lehteen kirjoittamassa haastattelussa äiti igumenia ensimmäisen kerran julkisesti kertoi näkemästään unesta. Hän oli ostamassa kynttilöitä sisarensa kanssa. Hän otti kourallisen valkoisia kynttilöitä ja halusi myös punaisia.

–Joku sanoi minulle, että niitä en saa ottaa – hän hakee toisesta huoneesta minulle punaisia kynttilöitä. Näin hän teki, toi kaksi kynttilää ja sanoi, että ne ovat Jumalanäidin suojeluksen kynttilöitä, äiti igumenia kertoo Analogin haastattelussa.

Tätä unta hän sanoo paljon miettineensä.

–Pyhien isien mukaan ei ole kuitenkaan tarkoitettu, että kenenkään elämä olisi rakennettu unien varaan, äiti igumenia sanoo hiljaa.

Hiljaisuuden aika

Lintulan luostarissa matkailukausi on lyhyt, vain kesän mittainen. Luostarissa ei ainakaan toistaiseksi ole talvisaikaan maksullisia majoitustiloja vieraille.

Kesä on kuitenkin vilkasta aikaa. Äiti igumenia kertoo, että sisaret odottavat syksyä, jolloin luostari hiljenee. Vieraita käy vain satunnaisesti. Harvat kävijät ovat yleensä vanhoja tuttuja.

–Talvella kerätään voimia seuraavaa turistikautta varten, hän sanoo.

Suuren paaston ensimmäinen viikko on Lintulan luostarissa kaikkein hiljaisinta aikaa. Alkaa valmistautuminen kristikunnan suurimpaan juhlaan, pääsiäiseen.

–Silloin emme ota vastaan talkoolaisia ja hyvin vähän muitakin luostarin ulkopuolisia. Kynttilätehdas pannaan kiinni.

Hetken miettimisen jälkeen äiti igumenia suostuu antamaan ohjeen myös meille luostarin ulkopuolella kilvoitteleville, vaikka sanookin olevansa huono neuvomaan.

–Perheissä voi sopia, että suljetaan internet ja televisio eikä puuhastella niin paljon kodin ulkopuolella. Lukiessa hyvää kirjallisuutta voi hiljentyä yhdessä.

Mauri Liukkonen

Jouni Laineen äidinkieli
on viittomakieli. Taustalla
Jounin äiti, Raija Huusko.

KUVAT: JARMO IHALAINEN

Jounin äänekäs ja hiljainen maailma

Jouni on tavallinen kolmikymppinen mies – vai onko sittenkään? Olemme suomalaisia, mutta meillä ei ole yhteistä kieltä.

Tapaan jyväskyläläisen Jouni Laineen hänen äitinsä kanssa. Jouni on tullut minulle tutuksi kirkosta. Hän käy melkein joka kuukausi äitinsä luona Varkaudessa. Usein vierailuun liittyy kirkossa käynti.

Jouni on syntymästään saakka ollut kuuro. Sen hän kertoo viittomalla äidilleen, joka tulkitsee sanat minulle. Äiti lisää, että Jounilla on myös autistisia piirteitä, jotka näyttäytyvät ajoittain poissaoloina

yhteisestä tilanteesta.

Ymmärrän yhä syvemmin, että viittomakieli on aivan oma kielensä. Voin toki lähettää sähköpostia Jounille, mutta suomenkieli on hänelle vieras kieli siinä kuin venäjä minulle. Hän ymmärtää yksinkertaista suomea, mutta tarvitsee useimmiten apua sähköpostien lukemisessa.

Elämää hiljaisessa maailmassa

Jounilla on voimakas kuuron ihmisen iden-

titeetti. Hän elää ”hiljaisessa” maailmassa, joka ei avaudu helposti tavalliselle ihmiselle. Jouni on käynyt kuurojen peruskoulun, ammattikoulua ja nyt hän opiskelee artesaaniksi.

Hän asuu yksin rivitaloyksiossä, joka on osa kuuroille tarkoitettua asuntolaa ja jossa on yhteisiä ruokailuhetkiä. Jouni kertoo, että kaikki hänen kaverinsa ovat kuuroja.

–On hyvä olla kuuro. On helppoa olla kuuro, Jouni kertoo.

Tätä hän toistaa parikin kertaa haastattelun aikana. Ja Jounista näkyy, että hän todella tarkoittaa sanomaansa. Tätä hämmästelän, kun itselläni kuurojen maailmaan tutustuminen on jäänyt melkein pä-

television viittomakielisten uutisten seuraamiseen silloin tällöin.

Jouni kokee myös ulkopuolisuutta.

–En pidä siitä, kun muut ihmiset eivät viito minulle, eivät puhu minulle, vaan puhuvat keskenään. En ymmärrä heitä. Keljua on myös se, etten kuurona voi saada ajokorttia.

–Olisi mukavaa, kun ihmiset tulisivat kirkossa kättelemään tai onnittelisivat ehtoolliselle osallistumisesta.

Innostumme yhdessä ideasta, jos liturgiassa olisi joskus viittomakielinen tulkki mukana tulkitsemassa palveluksen kulkua.

Mieluista Jounin elämässä ovat olleet mm. kuurojen kulttuuripäivät, joissa kaikki osaavat viittoa, eikä jää ulkopuoliseksi. Päivillä on esillä näyttelyjä, teatteria ja muita kuulovammaisten toimintaa.

Musiikki väreillee

Jouni on oppinut käymään kirkossa äitinsä kanssa. Aikaisemmin Kokkolassa ja nyt Varkaudessa, jossa hänen äitinsä asuu.

Jouni on osallistunut uskonnonopetukseen kuurojen peruskoulussa. Hänen mielestään monet kuurot uskovat Jumalaan.

–On mukavaa, kun saan kirkossa kiittää Jumalaa ja pyytää anteeksi Jumalalta väärin tekemisiäni. Pidän tuohuksista, niiden valosta, ikoneista ja suitsutuksesta. Kirkkolaulun kuulen värinänä, ja se on myös mukavaa.

Äiti kertoo, että hän tulkkaa Jounille jumalanpalveluksen ydinkohtia ja papin opetuspuheen sisältöä.

Kysymys hiljaisuudesta on Jounille vaikea. Hänen on vaikea ymmärtää, mitä sillä tarkoitetaan. Kun viitotaan, ei ole hiljaisuutta.

Raamatussa todetaan, että Jumala asuu hiljaisuudessa. Jouni kertoo, että hän on jo lapsena oppinut luottamaan Jumalaan. Pyydän kertomaan häntä, millainen Jumala on.

–Jumala on hyvin lähellä minua. Hän on jatkuvasti vieressäni. Hän on kiltti, rauhallinen, ihmisiä ymmärtävä, väkevä ja pyhä.

Kaipuu kotiin

Pyhä-sanasta Jouni muistaa innostuneesti palveluksiemme yhden keskeisen rukouksen: ”pyhä Jumala, pyhä Väkevä, pyhä Kuolematon, armahda meitä”.

Jouni rakentaa pienoismalleja. Hänen suosikkejaan ovat vanhat linnat.

–Ehtoollinen on minulle hyvin tärkeä. Uskon ylösnousemukseen. Elämä jatkuu taivaassa. Taivas on kuin rauhallinen koti, kotilinna, Jouni kuvailee.

Isä Aleksander Schmemmann on kirjoittanut päiväkirjoissaan, että ”ihminen ei kommunikoi puhumalla tai väittelemällä. Mitä syvempää ja riemullisempaa kommunikointi on, sitä vähemmän se on sanoista riippuvaista. Päinvastoin, sanat ovat miltei pelottavia, sillä ne saattavat tuhota kanssakäymisen, leikata ilon irti.”

Ortodoksinen kirkko on täynnä sanaton kommunikointia. Ehkäpä siksi kirkkoon on helppo tulla, niin kuurojen ja kun meidän kuulevien.

Jarmo Ihalainen

Kuurot vähemmistönä

Kuuroja on Suomessa noin 8.000. Kuurot muodostavat kieli- ja kulttuurivähemmistön. Syntymäkuurojen ja nuorena kuuroutuneiden äidinkieli on yleensä viittomakieli, jota käyttävien oikeudet on turvattu Suomen perustuslaissa.

Etenkin nuoremman polven kuurot kutsuvat itseään mielellään viittomakielisiksi. Kaikki kuurot eivät pidä kuuroutta vammana, joka vaatisi lääketieteellistä hoitoa.

Kuurous määritellään kuuloelinten aistivammaksi, joka estää puheen ymmärtämisen kuulon kautta. Kuulon puuttuminen vaikuttaa kuitenkin eniten sosiaalisesti, sillä kommunikointi kuulevien kanssa vaikeutuu. Useimmat kuurot osaavat myös lukea huulilta. Huulilta lukeminen sisältää kuitenkin aina myös arvailua, sillä kaikki konsonantit eivät eroa toisistaan visuaalisesti. Osa kuuroista osaa myös puhua.

Kuurous aiheutuu pääosin neljällä tavalla: geneettisesti periytyvällä, sairauksien aiheuttamana, lääkityksen aiheuttamana tai fyysisestä vammautumisesta. Kuuroutta pystytään hoitamaan sisäkorvaistutteen avulla.



Jouni pitää kirkossa olemisesta. Tuohukset ja niiden valo ovat hänelle tärkeitä.

Kirkolliskokouksen tuloksia

Kirkolliskokousedustajat kokoontuivat marraskuun lopussa Valamon luostarissa.

Kirkolliskokouksen käsittelemistä aiheista päällimmäiseksi nousi Kirkkomuseon peruskorjauksen rahoittaminen. Kirkolliskokous päätti äänin 18–14 tukea museon perusnäyttelyn muutostöitä ja peruskorjausta vajaalla 390 000 eurolla, joka on n. 40 % peruskorjauksen jäljellä olevista n. miljoonan euron kustannuksista.

Tuki on edellytys remontille myönnetylle EU-rahoitukselle, joka on enintään 45 % jäljellä olevista kustannuksista. Loppuosan rahoituksesta hoitaa museon toimintaa tukemaan perustettu säätiö, joka tukee erikseen myös perusnäyttelyn esineistön uudistamista.

Kirkolliskokous edellytti, että kirkollishallitus nimeää työryhmän kartoittamaan ja hallitsemaan kirkon kulttuuriperintöä. Museon peruskorjauksen toteutusta valvomaan on myös nimettävä asiantuntija. Kokous päätti myös, että museon peruskorjauksen loppuunsaattamiseen liittyy kirkkomuseolle myönnettävä avustus, jonka määrän talousvaliokunta käsittelee vuosittain talousarvion yhteydessä.

Kirkkomuseo on ollut suljettuna remontin ja perusnäyttelyn uusimisen vuoksi vuodesta 2009. Museon on tarkoitus avautua uudelleen vuonna 2014.

Kirkolliskokouksessa oli käsiteltävänä myös lakimuutos luostarinjohtajan tehtävän muuttamisesta elinikäisestä toistaiseksi voimassaolevaksi. Kokous ei hyväksynyt lakimuutosta, mutta piti sitä tarpeellisena. Mahdollisen lakimuutoksen valmisteluun tarvitaan kuitenkin lisäaikaa. Valmistelussa on kuultava myös mm. Lintulan luostarin sisaristoa. Lain muutosesitys tulee uude-



Kirkolliskokousedustajat yli diakoni Juha Lampinen, toiminnanjohtaja Riina Nguyen ja kirkkoherra Markku Salminen.

taan käsittelyyn ensi vuoden kirkolliskokouksessa.

Jo kolmannen kerran käsittelyssä ollut esitys valtakunnallisen ortodoksilehden perustamisesta ei myöskään saanut kan-

natusta. Seurakuntia ei voida velvoittaa yhteistoimintasopimuksiin ilman niiden omaa itsenäistä päätöstä. Talousarviossa ei myöskään ole asetettu määrärahaa valtakunnallisen lehden julkaisemiseksi.

Puroniemen leirikeskus säilyy

Rautalammillla sijaitsevan Puroniemen leirikeskuksen rannoilla kaikuvat tulevaisuudessakin kirkko- ja nuotiolaulut. Leirikeskuksen tueksi perustettu Puroniemen ystävät -yhdistys päätti leirikeskuksen ostamisesta ja ortodoksisten nuorten liitto on hyväksynyt ostotarjouksen.

Yhdistys korostaa leirikeskuksen toimintaa kirkollisessa yhteydessä, ja siksi etusijalla on paikan vuokraaminen ortodoksisten seurakuntien järjestämien leirin käyttöön. Keskusta vuokrataan

myös ulkopuolisille.

Yhdistys kutsuu mukaan toimintaan; tarjolla on yhdessäoloa, tapahtumia ja tekemistä kaikille Puroniemen toiminnan kehittämistä kiinnostuneille. Kaikenlainen apu on tarpeellista ja erityisen tervetullut on hän, joka tulee kertomaan tarinansa vanhoista ajoista. Puroniemi ansaitsee historiikkinsa.

Lisätietoja: sihteeri Erja Kotta, puroniemen.tuki@gmail.com tai p. 040 5079 186 ja puheenjohtaja Mirja Mäkinen p. 044 3201147.

Valamo palkittiin vuoden matkailukohteena

Tammikuun Matka 2013 -mensuilla Helsingissä palkitsi matkailutoimittajien Kilta Valamon luostarin kotimaan matkailukohteena. Valamoa kiitettiin siitä, että se on vuosikymmenien ajan houkutellut ihmisiä hengähtämään ja rauhoittumaan Etelä-Savoon Heinävedelle.

Perustelujen mukaan luostariin ovat tervetulleita kaikki, uskonnolliset ja uskonnottomatkin ihmiset maailmankatsomuksesta riippumatta.



Valamossa vierailee vuosittain yli 100 000 ihmistä niin kotimaasta kuin ulkomailtakin. Luostarista on muodostunut monelle vuosittainen rauhan ja levon tyysija.

Hiljaisuudessa

Musiikin vastakohtaksi voisi ajatella hiljaisuutta. Musiikki olisi liikettä, ääniaaltoja, hiljaisuus – ei mitään. Jotkut ihmiset näkevät musiikin väreinä, miltähän hiljaisuus näyttää – valkoiselta? Mustalta?

Hiljaisuus voi olla sitä, että mitään ei tapahdu. Ei kolise, narise, ei pauku. Ei sirise eikä surise. Jos hiljaisuus olisi kuin talven puhdas valkoinen, tuota valkoista vasten muut asiat erottuvat paremmin. Hiljaisuus nostaa pienemmät asiat selkeämmin esille, se luo kontrastin asioille, joita muuten ei huomaa.

Kun ympärille laskeutuu hiljaisuus, tulee ihmiselle helposti hätä. Mieleen nousevat asiat, joita ei ole ehtinyt tai halunnut ajatella. Mitä olen tehnyt? Mitä olen jättänyt tekemättä? Kestäkö hiljaisuutta, sitä hetkeä, jolloin en vielä tiedä, mitä tämä levoton mieli seuraavaksi keksii?

Kirkko käärii ihmisen hiljaisuudella, mutta täyttää kauneudella. Kirkossa käymisen niksi on siinä, ettei anna kirkkopulun muuttua talvella umpihangeksi eikä kesällä heinittyä.

Kirkko opettaa palveluksillaan. Pääsiäistä edeltävän suuren paaston aikana kirkon perinne on täynnä ihmistä kantavia ja ohjaavia palveluksia.

Ehkä hiljaisuus onkin liikettä, hiljaa virtaavaa vettä, paksuja maahan leijailevia lumihiutaleita, pakkasen kuuraamia puita hiljaa helistävää tuulta.

Kirkkaassa, toivon täyttämässä hiljaisuudessa tapahtuu suuria asioita.

Riikka Patrikainen

Kirkolle omat Facebook –sivut

Suomen ortodoksisen kirkon ”Ortodoksit Suomessa” - sivusto on avattu.

Sivusto on ns. matalan kynnyksen paikka tulla tutustumaan,

katselemaan sekä kyselemään ortodoksisesta elämästä, kirkosta ja uskosta. Sivustoa ylläpitävät seurakuntien, järjestöjen ja yhteisöjen työntekijät.



Kreikkalaissyntyisen Efti Papadopoulou-Georlin ajopuulle maalaama ikoni.

Iloitse, Jumalanäiti Maria!

Savonlinnan maakuntamuseon ikoninäyttelyssä, *Iloitse, Jumalanäiti Maria*, on esillä sekä suomalaisten että ruotsalaisten ikonimaalareiden töitä. Kokonaisuudessa on mukana n. sata Jumalanäidin henkilöikonia, Maria ja Kristus -ikonia, sekä Marian elämään liittyviä tapahtumaikoneita.

Näyttelyn ruotsalaiset ikonimaalarit saapuvat Göteborgista, Tukholmasta ja Gotlannista. Göteborgissa työskentelevä Erland Forsberg on teologi ja taiteilija. Hän opiskeli nuorena ikonimaalausta Robert de Caluwen oppilaana Espoossa. Hänen uransa on jatkunut jo kolmekymmentä vuotta.

Savonlinnan maakuntamuseon museoamanuenssi Irmeli Soininen kertoo Forsbergin tutkivan ikoniansa pohjaksi hyvin vanhoja asiakirjoja.

–Hänen ikoneissaan kompositio ja värimaailma poikkeavat usein meillä totutusta.

Kreikkalaissyntyinen Efti Papadopoulou-Georlin on opiskellut ikonimaalausta Thessalonikissa, Suomessa ja Venäjällä. Soinisen mukaan Papadopoulou-Georlin töissä voi nähdä yhdistettynä kreikkalaisvenäläisen tyylin. Maalaus pohjina hän käyttää myös luonnosta löytyviä materiaaleja, josta näyttelyssä esimerkkinä ajopuulle maalattu ikoni.

Tukholmasta saapuvia maalareita ovat nuorempaa polvea edustavat Jessica Kovala Gabriel Briones sekä Gotlannissa asuva Marja-Liisa Alm, joka on maalannut mm. Tukholman suomalaisen ortodoksikirkon ikonostaasin.

Näyttelyssä on mukana myös useiden suomalaisten ikonimaalareiden töitä joukossaan tunnetuimman suomalaisen ikoniasiantuntijan ja -maalarin, KS. Joensuun Piispa Arsenin uusimpia ikoneita.

Näyttely on avoinna 3.3. saakka. Savonlinnan maakuntamuseo Riihisaari, Savonlinna

Enkelit tielläsi – suojeluspyhiä kirkkomuseosta

Kötsin museon Enkelit tielläsi – suojeluspyhiä kirkkomuseosta -näyttely esittelee Suomen ortodoksisen kirkkomuseon kokoelmissa olevia taivaallisia suojeluspyhiä, jotka on kuvattu ikoneihin, sakraalisineisiin ja tekstiileihin.

Näyttelyssä ovat edustettuna enkelit, apostolit, kirkkoisät, marttyyrit, luostarien perustajat ja kilvoittelijat. Jumalanäidin lisäksi yksi suurimmista pyhien kokonaisuuksista ovat pyhät Johannekset.

Näyttelykokonaisuudessa on 63 kirkkomuseon kokoelmissa olevaa esinettä. Vanhimmat esineet ovat 1500–1600 -luvulta.

Näyttelyn yksi vaikuttavimmista esineistä on Pyhien ikoni vuodelta 1793. Se löytyi sattumalta Kuopion ortodoksisen kirkon tontilla sijainneen puuvajan halkopinon alta vuonna 1953.

Esillä on myös ikoneja kirkkomuseon kokoelmista, jotka eivät ole aikaisemmin olleet esillä.

Galleria Tykön näyttely sen sijaan juhlistaa taiteilija Harri Stefaniuksen 35-vuotista työtä ikonimaalarina. Se on myös taiteilijan viimeinen näyttely.

Molempien näyttelyjen avajaisia vietetään 11.2. klo 16. Avajaisissa rukoushetken ja näyttelyjen siunaamisen toimittaa Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leo. Näyttelyihin on vapaa pääsy.

Galleria Tyko, Kötsin museo
Kötsintie 2, Nurmes



Savonlinnan Pikkukirkko ortodokseille

Savonlinna - Säämingin seurakunnan kirkkovaltuusto on päättänyt myydä Savonlinnan pikkukirkon ortodoksille kirkolle.

Myyntihinta on 200 000 euroa ja ostajana on Savonlinnan Pikkukirkko- kulttuuriyhdistys puheenjohtajanaan arkipiispa Leo.

Kauppa menee vielä tuomiokapitulin

ja luterilaisen kirkkohallituksen päätettäväksi. Myynti on lainvoimainen aikaisintaan maaliskuussa.

Pikkukirkko oli alkujaan ortodoksinen kirkko kunnes vuonna 1938 ortodoksinen seurakunta joutui myymään sen talousvaikeuksien vuoksi luterilaiselle seurakunnalle.

Sergius Colliander PSHV:n toiminnanjohtajaksi

Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan komitea on 4.1.2013 valinnut pastori Sergius Collianderin järjestön uudeksi toiminnanjohtajaksi.

Heinävedellä asuvalla isä Sergeillä on pitkä kokemus sekä yritys- että järjestötyöstä. Hän on toiminut seurakuntien ja järjestöjen luottamustehtävissä sekä toimittanut papillisia palveluksia mm. Valamon luostarissa. PSHV:n toimin-

nassa diakonia- ja maahanmuuttajatyöllä tulee olemaan keskeinen asema. Pastori Collianderin hyvä kielitaito on tehtävän hoidossa suureksi eduksi. Toivotamme hänelle Jumalan siunausta ja parasta menestystä.

PSHV:n toiminnanjohtajan paikkaa haki määräaikaan mennessä kolme henkilöä.

Piispa Arseni

media

YLE Radio 1

9.2. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, pastori Teo Merras, Helsinki.

10.2. Sovintosunnuntain liturgia klo 11.00, kirkkoherra Timo Honkaselkä, Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio.

13.2. Pyhän Andreas Kreetalaisen suuri katumuskanoni klo 18.00, kirkkoherra Iivo Suvanto, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Joensuu.

19.2. Iltahartaus, klo 18.50, pastori Timo Hirvonen, Kuopio.

24.2. Liturgia klo 11.00, kirkkoherra Timo Tynkkynen, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Imatra.

2.3. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, pastori Heikki Honkamäki, Tanpere.

10.3. Liturgia klo 11.00, kirkkoherra Timo Mäkirinta, Kristuksen ylösnousemisen kirkko, Jyväskylä.

19.3. Iltahartaus, klo 18.50, pappismunkki Serafim Seppälä.

23.3. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, Piispa Arseni.

24.3. Liturgia, klo 11.00, pastori Mikael Sundkvist, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Vantaa.





Iinan ja Nikolain kirkkovuosi

Outi Juurikainen, Tiia Vajanto
Ortodokstisten nuorten liitto, ONL, 2012

Kirjaan tартtuessani huomioni kiinnittyi kannen kuvitukseen, jossa piirretty kuva yhdistetään valokuviiin. Ensivaikutelma oli hieman outo, mutta kirjaa lukiessa silmä tottui nopeasti valittuun tyyliin. Mielestäni Tiia Vajanto on toteuttanut kirjan kuvituksen hyvin. Valokuvamaiset elementit eivät varasta pääosaa, vaan täydentävät sopivasti piirroksia.

Outi Juurikaisen kirjoittama teksti etenee mukavasti seuraten kirkkovuoden kulkua, kuten teoksen nimikin kertoo. Kirja kuvaa kahden lapsen, Iinan ja Nikolain perhettä ja heidän elämäänsä. Iina ja Nikolai elävät ja kokevat arjen lisäksi erilaisia juhlia ja muita tärkeitä tapahtumia omassa perhepiirissä, sekä sukulaisten ja seurakunnan kanssa.

Tarinan yhteyteen on liitetty erillisiä tietosivuja ja -laatikoita, joissa kerrotaan tiivistetysti oleellisia asioita kyseisestä aiheesta. Nykyaika erilaisine ilmiöineen on huomioitu hyvin. Sekaan on saatu sopivassa suhteessa niin jännitystä kuin huvittavia sattumuksiakin.

Yleisesti ottaen lukukokemus oli miellyttävä. Tämän tuoreen julkaisun tarina on sujuvaa. Se sopii luettavaksi niin pienille kuin isomillekin lapsille ja toimii hyvänä kertauksena myös aikuisille. Kirja on kokonaisuudessaan varsin onnistunut. Ainoat miinukset tulevat parista pienestä kirjoitusvirheestä.

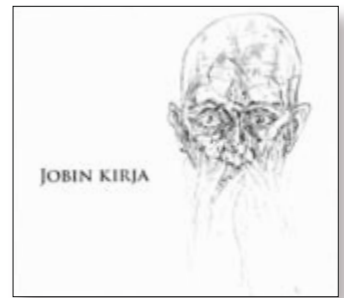
Mielestäni kirja sopii oikein hyvin jokaiseen lapsiperheeseen, ja lisäksi käyttöä löytynee esimerkiksi seurakuntien lastenkerhoissa.

Pasi Onatsu

Kärsimyksen salaisuus

Äänikirja

Jobin kirja
OHJAUS: Ritva Holmberg
LUKIJAINA: Hannu-Pekka Björkman (Job), Kalle Holmberg, Viktor Drevitski, Timo Torikka, Ville Virtanen, Petri Korhonen, Johannes Lahtela ja Pekka Milonoff. Valamon luostari 2012



Valamon luostarin julkaisutoiminta on tehnyt äänikirjoillaan tervetulleen aluevaltauksen. Ensimmäisenä äänikirjana julkaistiin hengellisen kirjallisuuden venäläinen klassikko Vaeltajan kertomukset (2010), lukijana Kalle Holmberg.

Seuraavaksi vuorossa on Jobin kirja (2012), yksi Raamatun väkevimmistä draamoista. Onkin sopivaa, että tämä Raamatun viisaukskirjallisuuteen lukeutuva kärsimysnäytelmä on saanut tulkitsijoikseen joukon suomalaisen teatteritaiteen raskassarjalaisia ja Valamon luostarin ystäviä.

H-P Björkman antaa äänensä Jobille, Adamin jälkeen ihmissuvun kenties suurimmalle pudottajalle. Job romahtaa Jumalan kukkuramitoin siunaamasta ja kansan kunnioittamasta suurmiehestä onnettomuuksien ja sairauksien kurittamaksi kauhistukseksi, joka kiroaa syntymänsä päivän.

Kalle Holmberg on isolla ja kovahkolla kouralla maailmaansa kaitseva Jumala, joka ensin rehvastelee Saatanalle (Drevitski) palvelijansa Jobin voittamattomalla hurskaudella ja sallii tämän koetella Jobia yhä viheliäisemmillä vitsauksilla.

Jobin kärsimyksille, auttajan ja oikeudenmukaisen tuomarin huhuilulle Jumala vaikennee. Näin eivät valitettavasti tee Jobin neljä ystävää (Torikka, Virtanen, Korhonen ja Lahtela), jotka saapuvat "ottamaan osaa" Jobin suruun. Heidän viisastelustaan tulee Jobille vihoviimeinen vitsaus.

Jobin ystävät piirittävät maahan poljetun toverinsa sovinnaisella maailmanseilityksellään ja yhä suuremmilla vihjauksilla Jobin omasta syyllisyydestä. He eivät

tunnusta, että ihminen voisi kärsiä ilman omaa syntiä. He pyörittävät tuskastuttavaa teologista puhemyllyä, haltioituvat häpeilemättä kärsivän opettamisesta.

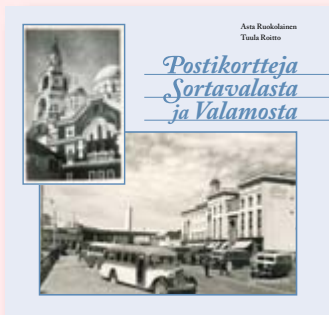
Ritva Holmberg ohjaa monologien sarjaa taitavasti ja kasvattaa Jobista purkautuvaa sielunpainetta alun nöyrästä alistumisesta lopun uhmakkaaseen Jumalan haastamiseen. Ja viimein Jumala puhuu: ei tosin vastaa kysymykseen mutta vastaa kuitenkin. Hän näyttäytyy maailman majesteettillisena Luojana, viisauden lähteenä ja oikeuden mittana. Ei ole korkeampaa oikeutta, johon Job voisi viedä riita-asiansa.

Mieleen jää Jobin vaikerrus: "Ei kukaan voi olla tuomarina meidän välillämme, asettaa kättään meidän molempien päälle." (9:33) Jobin kärsimyksissä kangastelee jo Kristuksen hahmo. Vanhurskaan Herran palvelijan viaton kärsimys on esitahteja Jumalan pelastustyölle Kristuksessa. Kristus ei ainoastaan aseta kättään molempien ylle, vaan yhdistää Jumalan ja ihmisen omassa persoonassaan.

Miksi tämä uusi liitto ja ihmisen uusi luominen vaatii kärsimystä? Miksi tie Jumalan tuntemiseen ja jumalallisen elämän yhteyteen käy ahdistusten kautta? Job ja kaikki hänen laillaan kärsineet tuntevat salaisuuden, mutta eivät voi sitä selittää.

Valamon luostarille ja loistavalle tekijäkaartille kuuluu kiitos Jobin kirjan tuomisesta lähelle suomalaista nykylukijaa. Jobin äänessä on koko ihmissuvun kipu ja kaipaus. Se on osa Raamatun pyörryttävää syvyyttä ja korkeutta.

Tuomas Kallonen



Postikortteja Sortavalasta ja Valamosta

Tuula Roitto ja Asta Ruokolainen:
Postikortteja Sortavalasta ja Valamosta, Oy Manport Ab, Hki 2012,
197 s.

Vaikuttavan Postikortteja Sortavalasta -kirjan (v. 2010) jatkona ilmestyi äskettäin Postikortteja Sortavalasta ja Valamosta -teos, joka pohjautuu Tuula Roiton laajaan korttikokoelmaan. Tietojen hankinnan Sortavalasta ja Valamosta sekä tekstit kirjaan on laatinut Roiton serkku Asta Ruokolainen. Nämä juukalaissyntyiset serkukset ovat tehneet perusteellista tutkimusta ja hienoa yhteistyötä. Lopputuloksena onkin mielenkiintoa ja muistoja herättävä.

Suuri osa kirjan korteista kuvaa Sortavalan kaupungin elämää, Martta Wendelinin taidetta näemme myös, mutta kolmasosa kirjan korteista on mystisestä Vanhasta Valamosta. Korteissa näkyvät Laatokan ”meri”, Valamon saarten monet skiitat mm. Erakkosaarella, pääsaarella ja Lempisaarella. Tekstit kertovat Valamon elämästä, saarien luonnosta sekä munkkien kilvoittelusta ja arkisesta työstä. Luostarissa kerättiin puuta, leikattiin jäätä, kalastettiin, hoidettiin puutarhaa ja korjattiin kelloja - korttien pääosassa tietenkin munkit työssään. Arkkitehtuurin ja kädentaitojen ohella korteissa näkyvät pyhiinvaeltajat, saaren eläimet ja mm. Jerusalemin skiitalla toimiva koulu. Vuonna 1926 saarella oli 23 kouluikäistä lasta. Mielenkiintoisimpia korteja oli kuva kellonsoittaja Isaakista.

Vain kerran Vanhan Valamon saarella käyneenä valokuva kirjan sivulla 177 iski sydämeeni: luonto oli Valamossa vielä vuonna 1995 juuri niin jylhän kaunistakin kortinkin aikaan. Kirjan tekijät korostavat sitä lumoa, joka Sortavalalla ja Valamolla yhä on. He säilyttävät lumon näin jälkipolvillekin.

Sirkku Kokkonen

Пост – весна духовная

Спасительному празднику Пасхи Христовой предшествует время духовных и телесных трудов. Этот период называется Великий пост.

Многие часто воспринимают пост только как период ограничений в пище и в земных радостях, время тягостного погружения в самих себя, когда мы с большой грустью видим собственное греховное несовершенство. Но на самом деле, пост не столько время скорби о своих грехах, сколько благодатный период, наполненный духовной радостью о даре Божественной Любви, явленной нам в Христовой Жертве. И именно эта радость укрепляет и придает духовный смысл всем подвигам поста. «Ибо от радости человек может что угодно совершить, а от внутренней натуги – ничего», – поучает нас преподобный Серафим Саровский.

Время Великого поста в церковных песнопениях и молитвах именуется «весной духовной». И это не просто поэтическое выражение, а правильное понимание его назначения. С образом весны мы ассоциируем зарождение новой жизни, время, когда природа просыпается от зимней спячки. Подобно этому и душа христианина призвана трудами поста и молитвы, оживить в себе духовное семя вечной жизни.

Для приобретения опыта хранения поста, чтобы меньше было недоразумений и промахов, нужен опытный наставник. Очень хорошо, если это будет священник, который поможет вам преодолеть ваши страхи и немощи. Нести послушание поста помогают и великопостные богослужения, которые совершаются в православных храмах, поэтому очень важно участвовать в литургической церковной жизни. Необходимо сверять свой внутренний призыв к духовным трудам с многовековым опытом Церкви, читать книги, раскрывающие мистический смысл поста, его цели в деле нашего спасения.

В постных подвигах важно держаться «золотой середины», не нужно возлагать на себя непосильной ноши, чтобы не привести себя в уныние от собственной немощи. Но в то же время важно не ослабевать в своих духовных трудах, не потакать своим слабостям, помня о том, что время поста дано нам для духовного совершенствования и возрастания «из силы в силу».

Важно не забывать и о делах любви и милосердия, как учит нас святитель Василий Великий: «Пользу поста не ограничивай одним воздержанием в еде, потому что истинный пост есть устранение от злых дел».

«Се ныне время благоприятное, се ныне день спасения!» (2 Кор.6,2), - говорит нам апостол Павел. Постараемся не упустить этого спасительного времени, употребив его во славу Божию, в пользу себе и в помощь ближним.

Протоиерей Константин Стрекачев

PSHV :n sukkakampanjassa jymy-yllätystulos:

Kreikan luostareihin lähti 1 044 sukkaparia

Ihmiset osaavat ja haluavat auttaa. Ja apua annetaan, kun tarve on tiedossa. Tämä käy ilmi PSHV:n jäsenistölleen ja koko ortodoksiselle kirkolle julistamasta sukkien neulomiskampanjasta, jossa 900 sukkaparin raja meni rikki ennen joulua ja jonka tuoreimmat tiedot kertovat, että Suomesta lähti Kreikkaan joululahjoiksi peräti 1 044 villasukkaparia!

Tulokset yllättivät myös sukkatehtailua organisoineen toiminnanjohtajan sijaisen Eija Räsänen. Lähes 1 000 sukkapariin yltämistä hän kertoo uumoilleensa päivittäisten yhteydenottojen perusteella, mutta näin suuri määrä oli jymy-yllätys. Ennen kaikkea sen

vuoksi, että haastekampanja järjestettiin nyt ensimmäistä kertaa.

- Kampanjalla haluttiin ilahduttaa sekä sukkien saajia että neuvoja, mutta myös selvittää missä määrin Veljeskunnan jäsenistö ja kuka tahansa asiasta tietoa saanut innostuu ja on valmis sitoutumaan tämäntyyppiin hyötyä ja hyvää mieltä tuottavaan tempaukseen. Taustatoiveena oli totta kai myös se, että Veljeskunnan 3 000-päinen jäsenistö innostuu kampanjaan lähes 100-prosenttisesti, Eija Räsänen kertoo.

Näin pitkälle ei ensimmäisellä kerralla Räsänen mukaan vielä päästy, mutta ennätyksiin toki, moneltakin osin. Jäsenistöltä saadusta palautteesta käy ilmi mm. että kampanja on vilkastuttanut osallistuneiden jäsenosastojen toimintaa: sukkien lajittelu, valokuvaaminen ja pakkaaminen on tehty talkoilla ja niihin on osallistunut runsas määrä ihmisiä, jotkut ovat pitäneet neulontapäivän, joku esitellyt kampanjaa liturgian jälkeen kirkkokahveilla jne.

- Näin toivottiinkin. Ja olen erittäin iloinen siitä, että tuiki tuntemattomatkin ihmiset ottivat yhteyttä PSHV:n toimistoon ja jäsenryhmiin. Kampanjahan sisälsi vapaaehtoista auttamista sekä yksilötyönä että yhteisvastuullisesti ja oli mielestäni juuri sitä pienten purojen diakoniaa, jossa arjen pienistä teoista voi kasvaa suuri joki tai meri, kun toimeen tartutaan yhteisvastuullisesti, Eija Räsänen sanoo.

1 044 sukkaparista hiukan yli 300 päätyi postiin Veljeskunnan Valamon toimistosta, jonne pääosa neuleista tuli yksittäisiltä neuvojilta paikkakunnilta, joilla PSHV:llä ei ollut tarjota osallistuvaa jäsenryhmää avuksi. Kaukaisimmat näistä lähetyksistä tulivat Valamoon Pohjois-Norjasta ja Ruotsista.

- Myös neuvojilta tuli sukkalähetysten mukana ihania viestejä kampanjasta, ja palautteet kaiken kaikkiaan ovat myönteiset. Viesteistä hellyttävimmät on laitettu talteen ja osa niistä on tarkoitus nostaa esille Veljeskunnan vuosijuhlille 26. - 28.4.2013 koottavaan näyttelyyn Valamossa, Eija Räsänen kertoo.

Kampanjaan osallistui lähes 200 neuvojaa. Luostariveljien käyttöön postitettiin Suomesta noin 190 sukkaparia, -sisarten käyttöön noin 120 sukkaparia ja luostarien hyväntekeväisyyskohteisiin lähes 740 sukkaparia!

AAMUN KOITTO Tilauskortti

**Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)**

Tilaushinnat 1.1.2013 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetyks

AAMUN
KOITTO

Vastanottaja
maksaa posti-
maksun (vain
tilaukset)



Sydäntalven sinisiä hetkiä Valamon rauhassa.

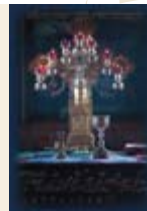
Koe kanssamme kaukana arjesta:

- Jeesuksen rukous 15.–17.2.
- Jäänveistoa Valamossa 15.–17.2.
- Sarjakuvakurssi 18.–22.2.
- Vapauden filosofia 1.–3.3.
- Hiljaisuuden retiriitti 13.–17.3.
- Kirjansidonnän peruskurssi 17.–22.3.
- Kohti sisäistä pääsiäistä 21.–24.3.

Kaikki kurssit: www.valamo.fi

UUDISTUNUT WEBTUOHUS

Tervetuloa tutustumaan uudistuneeseen verkkokauppaamme www.valamo.fi.
Tilattavissa ikoneja, kirjallisuutta, musiikkia ja luostarin omia tuotteita. **KIRJAUTUUS: Isä Alexander Schmemmannin päiväkirjat**, hinta 48 e.



Muista myös Valamon myymälä Tuohus Helsingissä, Liisankatu 29.

Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Puh. 017 570 111, valamo@valamo.fi
www.valamo.fi

Luonamme löydät minkä kiireelle kadotit.

sujuvaa yhteistyötä



Palvelua ja järjestelmiä sisällön saattamiseksi eri jakelukanaviin laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

www.astehelsinki.fi



*Aamun Koiton seuraava
numero ilmestyy 25.3.
ja sen teemana on
"Kirkko 90 vuotta – nykypäivä".*



Pyhien isien opetuksia hiljaisuudesta

Herra sanoo: ”Katsokaa minua: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä.” (Mt. 11:29) Sydämen hiljaisuus varjelee sielun kiihottumiselta, nöyryys taas pitää mielen vapaana pöyhkeydestä ja turhamaisuudesta.

Niin kauan kuin mielemme ei ole puhdistunut ja kohonnut oman luontomme ja kaiken sen yläpuolelle mikä on Jumalan alapuolella, ei hyve ole vielä vakiintunut meissä pysyväksi tilaksi. Vasta sitten kun olemme rakkauden avulla saavuttaneet tuon ylevän tilan, saamme tuntea Jumalan lupauksen voiman. Meidän on näet uskotava, että otolliset löytävät kaikista muutoksista vapaan asuinsijan ainoastaan sieltä, missä mieli on rakkauden turvin jo ennalta keskittänyt voimansa. Ellei siis ihminen ole kohonnut itsensä ja kaiken muun ajattelavissa olevan yläpuolelle ja ellei hän ole siirtynyt pysyvästi kaikkea ajattelemista ylevämpään hiljaisuuteen, hän ei voi olla täysin vapaa muutoksista.

Maksimos Tunnustaja

Sielu joka halveksii kaikkea alhaista ja joka on Jumalan rakkauden kokonaan haavoittama, kokee ihmeellisen jumalallisen haltioitumisen. Tällainen sielu on nähnyt selvästi olevaisten luonnon ja sisäisen olemuksen. Se on tajunnut, mikä on kaiken inhimillisen loppu eikä enää kestä maailman ja ruumiin rajoituksia. Kun sielu on rikkonut rajansa ja katkonut aistien kahleet, se siirtyy kaiken luodun tuolle puolen. Sanomattomassa hiljaisuudessa se astuu Jumalan tuntemisen pimeyteen ja tajuaa sanoin ilmaismattoman viisauden valossa Tosiolevaisen kauneuden – siinä määrin kuin sille tämä armo ylhäältä annetaan. Ajatuksissaan se astelee jumalallisen juhllisesti yhä syvemmälle ihastelemaan tätä



WIKIMEDIA

kauneutta ja nauttii rakkauden ruokkiman pelon vallassa kuolemattomien kasvien hedelmistä, so. jumalallisten käsitteiden herättämistä ajatuksista. Niiden suurenmoisuuutta ja loistavuutta se ei jälkeensä – itseensä palattuaan – pysty koskaan täydellisesti ilmaisemaan. Sielu näet kokee kaiken tämän sanomattomassa ilossa ja hiljaisuudessa. Henki saa selittämättö-

mällä tavalla sielun liikkeelle, mutta sielu ei liioin pysty kuvaamaan liikkeitään eikä sanomaan, mikä sitä liikuttaa. Se ei myöskään pysty selvittämään, kuinka Henki näyttäytyy sille ja puhuu salaisesti sanomattomia salaisuuksia.

Pyhittäjä Niketas Stithatolainen

(Kääntänyt nunna Kristoduli)